

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK DİL KURUMU YAYINLARI: 793/I

**TÜRK DİLİ ARAŞTIRMALARI
YILLIĞI**

**BELLETEN
1998/I**

ANKARA, 2004

Türk Dili Araştırmaları Yıllığı **BELLE TEN**

Sayı 41 . 1998/I

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Türk Dil Kurumu adına Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın

Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten, Türk Dil Kurumunun 49 yıldır yayımlanan yıllık bilimsel dergisidir. Yılda iki sayı olarak yayımlanmaktadır. İlk sayısı 1953'de yayımlanmıştır.

Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten, Üniversiteler Arası Kurul Başkanlığının *Filoloji Temel Alanları* için kabul ettiği 'ulusal hakemli dergi' niteliğini taşımaktadır. Uluslararası hakemli dergi özelliğine de sahip olan *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten* dergisi Millî Eğitim Bakanlığınca, *Tebliğler Dergisi*'nde yayımlanan 15.7.1974 gün ve II 077 sayılı yazıyla bütün okullara duyurulmuş ve salık verilmiştir.

Yazı Kurulu Prof. Dr. Osman Fikri Sertkaya, Prof. Dr. Hasan Eren, Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, Prof. Dr. Kâzım Yetiş, Prof. Dr. Emine Gürsoy-Naskali

Yayın Danışma Kurulu Prof. Dr. Mustafa Canpolat (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Halil Ersoylu (Mimar Sinan Üniversitesi), Prof. Dr. Efrasiyap Gemalmaz (Atatürk Üniversitesi), Prof. Dr. Günay Karaağaç (Ege Üniversitesi), Prof. Dr. Leylâ Karahan (Gazi Üniversitesi), Prof. Dr. İsmail Parlatır (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Fikret Türkmen (Ege Üniversitesi), Prof. Dr. İsmail Ünver (Ankara Üniversitesi), Prof. Dr. Hamza Zülfikar (Ankara Üniversitesi)

Düzeltili-Tasarım Nevin Balta Baskı Türk Hava Kurumu Basım Evi

Yönetim Yeri Atatürk Bulvarı 217, 06680 Kavaklıdere/ANKARA

Telefon Yazı İşleri (0312) 428 61 00 /142

Belgegeçer (Faks) (0312) 428 52 88

Genel Ağ (İnternet) <http://tdk.gov.tr> **Elmek (E-mail)** bim@tdk.gov.tr

ISSN 0564-5050

İÇİNDEKİLER

Sunuş	I-II
Azerbaycan Elmler Akademiyası Edebiyyat, Dil Ve İncesenet Bölmesinin Akademik-Katibi Akademik Bekir Nebiyev'in Açış Konuşması	III-V
Azerbaycan Yazıçılar Birliyi Sedri Anar Resuloğlu Rızayev'in Sunuş Konuşması	VI-VIII
Azerbaycan Elmler Akademiyasının Prezidenti Akademik Feremez Magsudov'un Çıhışı	IX-X
İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Osman Fikri Sertkaya'nın Açış Konuşması	XI-XIII
İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Osman F. Sertkaya'nın Kapanış Konuşması	XIV-XV
İkinci Milletler Arası Dede Korkut Kollokyumu'nun Kararları	XVI
<i>Kitabi-Dede Gorgud</i> 'un 1300. Yıllığına İthaf Olunan İkinci Beynelhalg "Dede Korkud" Kollokviumu Programı	XVII-XX
<i>Kitabi-Dede Gorgud</i> 'un Yubileyi İle İlgili Bu İlin Payızında Düzenlenecek Zirve Toplantısı Garşısında Bakıda Keçirilen "Dede Gorgud-1300" Tedbirleri	XXI-XXXVI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ BİLİM ADAMLARININ BİLDİRİLERİ

Şükrü Haluk AKALIN, <i>Dede Korkut Kitabı'nda geçen bir cümle türü üzerine</i>	1-28
Aysu ATA, <i>Dede Korkut Hikayelerinde şüpheli birkaç kelime üzerine düşünceler</i>	29-38
Ali DUYMAZ, <i>Dede Korkut Kitabı'nda alplığa geçiş ve topluma katılma törenleri üzerine bir değerlendirme.</i>	39-50
Metin EKİCİ, <i>Dede Korkut Kitabı ve Slav destanları</i>	51-60
Ahmet B. ERCİLASUN, <i>Zikredilen şahıslara dayanılarak Dede Korkut Boylarının kronolojik sıralanması</i>	61-69
Metin ERGUN, <i>Türk ağaç kültürü inancının Dede Korkut hikâyelerindeki yansımaları</i>	71-80

Tuncer GÜLENSOY, <i>Dede Korkut Hikâyeleri coğrafyasının tespiti sorunu</i>	81-92
Mustafa S. KAÇALIN, <i>Dede Korkut Kitabı'nda okuma önerileri</i>	93-100
Zeynep KORKMAZ, <i>Dede Korkut hikâyelerinde dil-üslûp bağlantısı</i>	101-111
Öcal OĞUZ, <i>Lord Raglan'ın geleneksel kahraman kalıbı ve Boğaç Han</i>	113-118
Saim SAKAOĞLU, <i>Salur Kazanun'ın yagmalandığı boy'daki yigit tasvirleri</i>	119-130
Osman F. SERTKAYA, <i>Dede Korkut Kitabı'nda yeni okuma ve anlamlandırmalar.</i>	131-152
Fikret TÜRKMEN, <i>Dede Korkut hikâyelerinde "Digression" ara sözler</i>	153-160
Kerime ÜSTÜNOVA, <i>Dede Korkut Destanları ve sentaktik paralelizmde eksilteli yapıların rolü</i>	161-169
Hamza ZÜLFİKAR, <i>Dede Korkut Kitabı'nun dilinde Doğu Anadolu ağızlarıyla ilgili izler</i>	171-176

AZERBAYCAN TARAFI BİLDİRİLERİ

Behlul ABDULLA, <i>Kitabi-Dede Gorgud'un poetik mühitinde bir daha "Deli Domrul Boyu" hakkında</i>	1-6
Behlul ABDULLA, <i>Kitabi-Dede Gorgud'un poetik sisteminde guşlar</i>	7-14
Kemal ABDULLA, <i>Kitabi-Dede Gorgud dastanının strukturunda sistemlilik</i>	15-16
Vagıf ARZUMANLI, <i>Kitabi-Dede Gorgud dünya dillerinde: En'eneler ve perspektivler</i>	17-19
Nizami CAFEROV, <i>Kitabi Dede Gorgud ve türk epik tefekkürü: kaynaklar ve kökler</i>	21-26
Elmeddin ELİBEYZADE, <i>Kitabi-Dede Gorgud'un yarandığı dövr ve mühit problemi</i>	27-31
Süleyman ELİYARLI, <i>Dede Korkut Kitabı ve Türk Türeyiş efsanesi</i>	33-36
Samed ELİZADE, <i>Azerbaycanda Kitabi-Dede Gorgud'un elmi metninin neşr problemlerine dair</i>	37-42

Samet ELİZADE, Müasir merhelede Kitabi-Dede Gorgud metnşünaslığın be' zi meylleri	43-48
Celal GASIMOV, <i>Kitabi-Dede Gorgud repressiya gurbanı kimi</i>	49-54
İsa HEBİBBEYLİ, <i>Muasır merhelede Dede Gorgud tedgiginin yeni problemleri</i>	55-61
Tofiq HACIYEV, <i>Dede Korkut Kitabı'nın dilinde teşbehler</i>	63-72
Penah HALİLOV, <i>Sarı donlu Selcen Hatun hakkında</i>	73-76
Dr. Cevad HEY'ET, <i>Dede Gorgud dastanlarının tarihine bir baxış</i>	77-81
Nezeket HÜSEYN KIZI, <i>Kitabi-Dede Gorgud'la Ural Batır'ın ortak Motivleri</i>	83-86
Rüstam KAMAL, <i>Kitabi-Dedem Gorgud'da arhaik şaman ritualının izahı</i>	87-94
Celal M. MEMMEDOV, <i>Gorgud Ata obrazının mifoloji gaynaglari</i>	95-102
Nureddin RIZA, <i>Dede Gorgud: Etnik-Gövmi Genezis problemi</i>	103-106
Seyfeddin RİZASOY, <i>Kitabi-Dede Gorkud süjetlerinin ritual-mifoloji Semantikasından / eposun ilk boyı esasında/</i>	107-111
Kamil VELİYEV, <i>Kitabi-Dede Gorgud'un leksikası üzerine</i>	113-123
Güllü YOLOĞLU, <i>Hakas dastanları ve Kitabi-Dede Gorgud</i>	125-132